

➤ **B1****DIREKTIVA SAVETA 96/26/EZ**

od 29. aprila 1996.

o pristupu delatnosti prevoza robe i putnika u drumskom transportu i uzajamnom priznavanju diploma, svedočanstava i drugih dokaza formalnih kvalifikacija sa ciljem olakšavanja prava slobode započinjanja obavljanja unutrašnjeg i međunarodnog prevoza

(OJ L 124, 23.5.1996., str.1)

Izmenjena i dopunjena:

		Službeni list		
		Br.	str.	datum
➤ M1	Direktiva Saveta 98/76/EZ od 1. oktobra 1998.	L 277	17	14.10.1998.
➤ A1	Akt o uslovima pristupa Republike Češke, Republike Estonije, Republike Kipar, Republike Litvanije, Republike Letonije, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Republike Slovačka i usaglašavanju sa Ugovorima na kojima je zasnovana Evropska unija	L 236	33	23.09.2003.

PRILOG I

I. LISTA OBLASTI KOJE SE ODOSE NA ČLAN 3(4)

Znanje koje bi trebalo razmotriti da bi Države Članice zvanično priznale profesionalnu osposobljenost mora obuhvatati barem u nastavku navedene odgovarajuće oblasti za drumski transport robe i putnika. U odnosu na ove oblasti, kandidat za prevoznika u drumskom transportu putnika ili robe mora posedovati nivo znanja i praktične osposobljenosti neophodne za rukovođenje transportnim preduzećem.

Minimalni nivo znanja, kao što je navedeno u nastavku, ne sme biti ispod trećeg nivoa po strukturi nivoa obuke datoj u Prilogu Odluke 85/368/EEZ¹, što je nivo postignut tokom obaveznog obrazovanja uz dopunsku stručnu ili tehničku obuku ili po završenoj srednjoj tehničkoj školi.

A. Građansko pravo***Drumski transport robe i putnika***

Kandidat mora, posebno, biti:

1. upoznat sa osnovnim tipovima ugovora koji se koriste u drumskom transportu, kao i sa pravima i obavezama koje iz njih proističu;
2. u stanju da sklopi zakonski punovažan ugovor o prevozu, posebno u pogledu uslova prevoza;

u drumskom transportu robe

3. sposoban da razmotri odštetni zahtev svog nalogodavca u pogledu naknade za gubitak ili oštećenje robe tokom prevoza ili za kašnjenje isporuke, i da razume kako takav zahtev utiče na njegovu ugovornu odgovornost;
4. upoznat sa normama i obavezama koje proističu iz CMR konvencije o ugovorima za međunarodni prevoz robe drumom;

u drumskom transportu putnika

¹ Odluka Saveta 85/368/EEZ od 16 jula 1985. o uporedivosti kvalifikacija stručne obuke između država članica Evropske Zajednice (OJ L 199, 31.7.1985., p.56).

5. sposoban da razmotri odštetni zahtev svog nalogodavca u pogledu naknade za povredu putnika ili oštećenje prtljaga izazvano nezgodom tokom prevoza ili za naknadu usled zakašnjenja, i da razume kako takav zahtev utiče na njegovu ugovornu odgovornost.

B. Privredno pravo

Drumski transport robe i putnika

Kandidat mora, posebno:

1. biti upoznat sa uslovima i formalnostima ustanovljenim za bavljenje trgovinom, opštim obavezama kojima podležu prevoznici (registracija, vođenje evidencija, itd.) i sa posledicama stečaja;
2. poznavati različite oblike privrednih preduzeća i propise koji određuju njihovo formiranje i rad.

C. Radno pravo

Drumski transport robe i putnika

Kandidat mora, posebno, biti upoznat sa:

1. ulogom i funkcijom različitih društvenih institucija koje su povezane sa drumskim transportom (sindikati, **works councils**, **shop stewards**, inspektori rada, itd.);
2. obavezama poslodavca po pitanju socijalnog osiguranja;
3. propisima koji regulišu ugovore o radu sa različitim kategorijama radnika zaposlenih kod prevoznika (forma ugovora, obaveze pojedinih strana, uslovi rada i radno vreme, plaćeno odsustvo, plata, odlazak u penziju, raskid ugovora, itd.);
4. odredbama Regulative (EEZ) broj 3820/85² i Regulative (EEZ) broj 3821/85³, i praktičnim načinima ugradnji ovih Regulativa.

D. Fiskalno pravo

Drumski transport robe i putnika

Kandidat mora, posebno, biti upoznat sa propisima koji regulišu:

1. PDV za transportne usluge;
2. taksu za motorna vozila
3. takse za određena vozila u drumskom transportu robe i putarine i naknade za korišćenje infrastrukture;
4. poreze na prihod.

E. Poslovno i finansijsko rukovođenje

Drumski transport robe i putnika

Kandidat mora, posebno:

1. biti upoznat sa zakonima i praksom korišćenja čekova, potvrda o zameni strane valute, menica, kreditnih kartica i drugih sredstava ili metoda plaćanja;
2. biti upoznat sa različitim oblicima kredita (bankovni kredit, **documentary** kredit, garantni depozit, hipoteka, lizing, najam, **factoring**, itd.) i sa naknadama i obavezama koje iz njih proističu;
3. znati šta je bilans stanja, kako se pravi i kako ga treba tumačiti;
4. biti sposoban da čita i tumači obračun prihoda i gubitaka;

---

² Regulativa Saveta (EEZ) No 3820/85 od 20 decembra 1985. o harmonizaciji određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na drumski transport (OJ L 370, 31.12.1985. str.1).

³ Regulativa Saveta (EEZ) No 3821/85 od 20 decembra 1985. o opremi za **recording** u drumskom transportu (OJ L 370, 31.12.1985. str.8). Regulativa izmenjena i dopunjena Regulativom Komisije (EZ) No 1056/97 (OJ L 154, 12.6.1997. str.21).

5. biti sposoban da oceni profitabilnost i finansijski položaj, posebno na osnovu finansijskih pokazatelja;
6. biti sposoban da napravi budžet;
7. biti upoznat sa elementima troškova svog preduzeća (fiksni troškovi, varijabilni troškovi, obrtni kapital, gubitak vrednosti itd.) i biti sposoban da obračuna troškove po vozilu, po kilometru, po vožnji ili po toni;
8. biti sposoban da napravi organizacionu šemu zaposlenog osoblja u celom preduzeću i da organizuje planove rada, itd.;
9. biti upoznat sa principima marketinga, reklamiranja i odnosa sa javnošću, uključujući promociju prodaje transportne usluge i pripremu dosjea korisnika, itd;
10. biti upoznat sa različitim tipovima osiguranja u drumskom transportu (odgovornost, životno osiguranje i osiguranje od povreda u slučaju nezgode, ne-životno i osiguranje tereta/prtljaga) i sa garancijama i obavezama koje iz njih proizilaze;
11. biti upoznat sa primenom elektronskog prenosa podataka u drumskom transportu;

u drumskom transportu robe

12. biti sposoban da primenjuje propise koji se tiču fakturisanja usluga drumskog prevoza robe i znati šta znači i šta podrazumeva *Incoterms*;
13. biti upoznat sa različitim kategorijama pomoćnih transportnih sredstava, njihovom ulogom, njihovom funkcijom i, gde je primenljivo, njihovim statusom;

u drumskom transportu putnika

14. biti sposoban da primenjuje propise koji regulišu vozarinu i politiku cena u javnom i privatnom transportu putnika;
15. biti sposoban da primeni propise koji se tiču fakturisanja usluge drumskog transporta putnika.

F. Pristup tržištu

Drumski transport robe i putnika

Kandidat mora, posebno:

1. biti upoznat sa regulativom koja uređuje delatnost javnog drumskog prevoza, najam privrednih vozila i podugovaranje, a posebno sa propisima koji regulišu zvaničnu organizaciju delatnosti, pristup delatnosti, ovlašćenja za obavljanje prevoza u drumskom transportu unutar i van Zajednice, inspekcije i sankcije;
2. biti upoznat sa propisima za osnivanje preduzeća u drumskom transportu;
3. biti upoznat sa različitim dokumentima koji se zahtevaju za obavljanje usluga drumskog transporta i biti sposoban da primeni procedure provere kojima se osigurava da odobreni dokumenti koji se odnose na svaki prevoz, a posebno da se oni koji se odnose na vozilo, vozača, robu i prtljag čuvaju kako u vozilu tako i u poslovnom prostoru;

u drumskom transportu robe

4. biti upoznat sa propisima organizacije tržišta usluga u drumskom transportu robe, rukovanja teretom i logistike;
5. biti upoznat sa graničnim formalnostima, ulogom i svrhom T dokumenta i TIR karneta, i obavezama i odgovornostima koje proističu iz njihove upotrebe;

u drumskom transportu putnika

6. biti upoznat sa propisima organizacije tržišta u drumskom transportu putnika;
7. biti upoznat sa propisima za uspostavljanje usluga drumskog transporta putnika i biti sposoban da napravi plan prevoza.

G. Tehnički standardi i aspekti eksploatacije

Drumski transport robe i putnika

Kandidat mora, posebno:

1. biti upoznat sa propisima o težini i dimenzijama vozila u državama članicama i procedurama koje treba slediti u slučaju vangabaritnih tereta koji čine izuzetak od ovih propisa;
2. biti sposoban da odabere vozila i njihove komponente (šasiju, motor, sistem transmisije, kočioni sistem, itd.) u saglasnosti sa potrebama preduzeća;
3. biti upoznat sa formalnostima u vezi odobrenja tipa, registracije i kontrole stanja za ova vozila;
4. razumeti koje mere se moraju primeniti za smanjivanje buke i za borbu protiv zagađenja vazduha od emisije izduvnih gasova;
5. biti sposoban da napravi plan periodičnog održavanja za vozila i njihovu opremu;

u drumskom transportu robe

6. biti upoznat sa različitim tipovima rukovanja robom i utovarnim sredstvima (**tailboards**, konteneri, palete, itd.) i biti sposoban da primeni procedure i izda instrukcije za utovar i istovar robe (raspodela tereta, slaganje, smeštanje, **blocking** i **chocking**, itd.);
7. biti upoznat sa različitim tehnikama «piggy-back», «roll-on» i «roll-off» kombinovanog transporta;
8. biti sposoban da primeni procedure u saglasnosti sa propisima o prevozu opase robe i otpada, posebno onih koje proističu iz Direktive 94/55/EZ⁴, Direktive 96/35/EZ⁵ i Regulative (EEZ) No 259/93⁶;
9. biti sposoban da primeni procedure u saglasnosti sa propisima o prevozu lako kvarljivih namirnica, posebno onih koje proističu iz Sporazuma o međunarodnom prevozu lakokvarljivih namirnica i specijalnoj opremi koja se koristi za takav prevoz (ATP);
10. biti sposoban da primeni procedure u saglasnosti sa propisima o transportu živih životinja.

H. Bezbednost saobraćaja

Drumski transport robe i putnika

Kandidat mora, posebno:

1. znati koje se kvalifikacije zahtevaju za vozače (vozačka dozvola, lekarsko uverenje, potvrda o sposobnosti, itd.);
2. biti sposoban da preduzme neophodne korake kako bi obezbedio da se vozači ponašaju u saglasnosti sa važećim saobraćajnim propisima, ograničenjima i zabranama u različitim državama članicama (ograničenja brzine, prednost, ograničenja kod zaustavljanja i parkiranja, upotreba svetala, saobraćajni znaci, itd.);
3. biti sposoban da napravi uputstva za vozače namenjene za proveru njihovog poštovanja zahteva bezbednosti u pogledu stanja vozila, njihove opreme i tereta, i u pogledu preventivnih mera koje mora preduzeti;
4. biti sposoban da ustanovi procedure koje treba slediti u slučaju nezgode i da primeni odgovarajuće procedure za sprečavanje ponavljanja nezgode ili težih saobraćajnih prekršaja;

u drumskom transportu putnika

5. pokazati elementarno poznavanje geografskog i fizičkog izgleda putne mreže u državama članicama.

---

⁴ Direktiva Saveta 94/55/EZ od 21. novembra 1994. o približavanju zakona država članica u pogledu prevoza opasnih roba drumom (OJ L 319, 12.12.1994. p.7). Direktiva je poslednji put izmenjena i dopunjena Direktivom Komisije 96/86/EZ (OJ L 335, 24.12.1996. p.43).

⁵ Direktiva Saveta 96/35/EZ od 3. juna 1996. o imenovanju i stručnim kvalifikacijama savetnika za bezbednost prevoza opasnih roba drumom, železnicom i unutrašnjim plovnim putevima (OJ L 145, 19.6.1996., p.10).

⁶ Regulativa Saveta (EEZ) No 259/93 od 1. februara 1993. o nadzoru i kontroli prevoza otpada za, iz i unutar Evropske Zajednice (OJ L 30, 6.12.1993, p.1). Regulativa je poslednji put izmenjena i dopunjena Regulativom (EZ) No 120/97 (OJ L 22, 24.1.1997, p.14).

II. ORGANIZACIJA PROVERE ZNANJA

1. Države članice će organizovati obaveznu pismenu proveru znanja koja se može dopuniti fakultativnom usmenom proverom radi ustanovljavanja da li su kandidati za prevoznika u drumskom transportu dostigli zahtevani nivo znanja iz oblasti koje su navedene u delu I, posebno, njihovu sposobnost da upotrebe alate i tehnike koji se odnose na te oblasti, kao i da ispune odgovarajuće izvršne i koordinacione dužnosti.
  - (a) Obavezna pismena provera znanja treba da obuhvati dva testa, i to:
    - pitanja koja se sastoje iz test pitanja sa višestrukim izborom (svako sa po četiri moguća odgovora), pitanja koja zahtevaju direktan odgovor ili kombinacije ova dva sistema,
    - pismene vežbe/analize pojedinih situacija.Minimalno trajanje svakog testa iznosi dva sata.
  - (b) Kada organizuju usmeni ispit države članice mogu postaviti da uslov za izlazak na usmeni ispit zavisi od uspeha na pismenom delu ispita.
2. Tamo gde države članice organizuju i usmeni ispit, moraju obezbediti, za sva tri testa, za vrednovanje tačnih odgovora minimalno 25% a maksimalno 40% od ukupnog broja mogućih tačnih odgovora.

Tamo gde države članice organizuju samo pismenu proveru znanja moraju obezbediti, za svaki test, za vrednovanje tačnih odgovora minimalno 40% a maksimalno 60% od ukupnog broja mogućih tačnih odgovora.
3. U pogledu svih testova, kandidati moraju pokazati prosek od najmanje 60% od ukupnog broja tačnih odgovora, postižući u svakom testu ne manje od 50% tačnih odgovora. U samo jednom testu, država članica može smanjiti broj tačnih odgovora sa 50% na 40%.